

fra Emmerlev Klev til grænsen i forhold til udgiften ved forstærkningsprojektet. Efter fastsættelse af det første møde med landsregeringen i Kiel har ministeriet imidlertid måttet begære forhandlingerne udsat, fordi Sønderjyllands amtsråd, der i øvrigt er blevet holdt løbende orienteret om ministeriets behandling af sagen, har fremsat ønske om, at forhandlingerne også skal omfatte afvandingsspørgsmål, ligesom amtsrådet har iværksat yderligere undersøgelser af spørgsmål, som stormflodsudvalget har udtalt sig om. Spørgsmålet om tilvejebringelse af en forøget digebeskyttelse for Tønder marsk vil således ikke på nuværende tidspunkt kunne forelægges folketinget til beslutning.

Da ministeriet, Ribe amtskommune og vedkommende kommuner som nævnt er enige om, hvorledes en forøget digebeskyttelse for Ribe marsk skal tilvejebringes, er der ikke grund til at forsinke dette anlæg. Ligeledes er der mellem ministeriet, de to amtskommuner og vedkommende kommuner enighed om, at der skal anlægges bæremeveje langs en række digestrækninger. Derfor fremsættes der hermed et lovforslag om forstærkning af Ribe dige og om anlæg af bæremeveje. Der er herved også et væsentligt hensyn at tage til beskæftigelsen i landsdelen.

Udgifterne til de anlæg, som er omfattet af nærværende lovforslag, opgøres således:

	Mill. kr.
Forstærkning af Ribe dige	66
Anlæg af ca. 46 km bæremeveje	17
I alt	83

Som det fremgår af det allerede anførte, må ministeriet anse opgaven for så stor, at den bør løses af staten, amtskommunerne og kommunerne i forening. Om lodsejerne (digelagene) skal deltage, må efter ministeriets opfattelse i første række afgøres af amtskommuner og kommuner. Forhandlingerne er resulteret i, at der er enighed mellem ministeriet, amtskommunerne og kommunerne om udgiftfordelingen. I overensstemmelse med forhandlingsresultatet foreslås det i lovforslaget, at staten udreder 60 pct. Resten fordeles således, at amtskommunen dækker $\frac{2}{3}$ og kommunerne $\frac{1}{3}$. Lodsejerne pålignes ingen andel af anlægsudgifterne.

En stormflod kan beskrives som en situation med ekstraordinært høj vandstand og kraftig bølgegang. For forholdene i det danske vadehav vil det være rimeligt at betragte vandstande over kote ca. + 3,0 som stormflodsvandstande, da alene vandstande over dette niveau kan give anledning til

alvorligere skader på digerene. En stormflod fremkaldes af særlige meteorologiske forhold. Det væsentligste bidrag til ekstraordinære vandstande i vadehavet stammer fra vindstuvning, som fremkaldes af kraftige vindens indvirken på havets vandmasser. Vindstuvningens størrelse afhænger af vindhastigheden, vindens varighed og dybdeforholdene i farvandsområdet. Hovedårsagen til beskadigelse og ødelæggelse af digerene er bølgeangrebet. Bølgerne påvirker digets overflade ved bølgebrydning, op- og nedløb, overstrømmende vand samt ved en forøgelse af vandtrykket.

De nuværende havdiger på Syd- og Sønderjyllands vestkyst har indtil 1976 ikke været gennembrudt, men under flere stormfloder har de fået større eller mindre skader. Store stormfloder indtraf i 1909, 1911, 1923, 1928 og 1962. Ved stormfloden i 1923 omkom 19 personer, der var beskæftiget ved det endnu ufærdige digeanlæg ved Rejsby. Følgen af stormfloderne har i øvrigt været begrænset. Ribe dige blev i 1923 udsat for bølgeoverløb, men der opstod ikke større skader, og diget blev på baggrund af denne erfaring forhøjet fra kote + 6,2 til kote + 6,75. Meget tyder imidlertid på, at der under stormfloden den 16.-17. februar 1962 forelå en situation, der indebar reel fare for brud på både Ribe dige og Højer dige. Der målttes på visse lokaliteter vindstuvninger på henved 4 m, og da orkanen indtraf på et tidspunkt, hvor den forudberegne, astronomiske tidevandstand skulle være lavere end middel højvandstand, må det formodes, at endnu højere vandstande ville have været mulige, såfremt stormfloden var faldet sammen med springtid. Ved Højer sluse målttes således den indtil da højeste vandstand siden 1920 (målinger før 1920 foreligger ikke), nemlig kote +4,36 DNN (dansk normal nul). På Højer dige og Mandø bydige skete bølgeoverløb. Konklusionen er, at stormfloden var kritisk for de eksisterende diger på udsatte steder. Som indledningsvis nævnt var det denne begivenhed, der førte til stormflodsudvalgets nedsættelse.

Stormflodsudvalget har ladet foretage en statistisk behandling af foreliggende vandstandsmålinger og vindmålinger med henblik på en undersøgelse af stormflodsriskoen. Som kriterium for vurdering af denne er valgt middeltidsafstanden, der kan angives som den statistisk bestemte, gennemsnitlige tidsafstand mellem indtræffen af vandstand i et bestemt niveau, f. eks. den for et dige kritiske stormflodsvandstand. Det er klart, at dette begreb, der er et resultat af teoretiske beregninger, kun må tages som vejledende for en stillingtagen, idet man derved bliver i stand til at